

Seat No.

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-V Examination: October/November-2022
Marathi (Optional) Paper-VII
MARO7: Sahityavichar

Day and Date: Wednesday, 14/12/2022

Total Marks: 60

Time: 1.00 PM To 3.00 PM

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 आत्मनिष्ठ लेखनातून कोणते प्रयोजन सिद्ध होते ?
अ. आत्माविष्कार ब. पलायनवाद क. जिज्ञासापूर्ती ड. स्वप्नरंजन
- 2 'प्रतिभाशक्ती म्हणजे कवित्वबीजरूप विशिष्ट संस्कार' असे कोणी म्हटले आहे?
अ. आनंदवर्धन ब. मम्मट क. भामह ड. जगन्नाथ
- 3 दोन भिन्न गोष्टींमधील रमणीय साधर्म्य कोणत्या अलंकारात दिसते?
अ) उपमा ब) अनुप्रास क) चमत्कृती ड) वक्रोक्ती
- 4 'उपमा' अलंकारामध्ये ज्याचे वर्णन करायचे त्याला काय म्हणतात?
अ) उपमान ब) उपमेय क) दृष्टांत ड) साधर्म्य
- 5 पद्यामधील अक्षरांची वारंवार झालेली आवृत्ती म्हणजे काय?
अ) रूपक ब) उपमा क) अनुप्रास ड) यमक
- 6 ग. त्र्यं. माडखोलकरांनी कोणत्या प्रयोजनाविषयी अधिक विचार मांडला आहे?
अ) उदबोधन ब) पलायनवाद क) जीवनानुभूती ड) यश, कीर्ती
- 7 प्रतिभेच्या कार्यामधील मनाच्या अवस्थेला काय म्हटले जाते ?
अ. स्फूर्ती ब) उत्प्रेक्षा क) मूळकल्पना ड) भक्ती
- 8 सर्वात श्रेष्ठ प्रयोजन महणून पुढीलपैकी कोणते प्रयोजन आहे?
अ) आत्माविष्कार ब) आनंद क) स्वप्नरंजन ड) जिज्ञासापूर्ती

- 9 रा.श्री.जोग यांच्या मते साहित्याचे सर्वश्रेष्ठ प्रयोजन कोणते?
अ) आत्माविष्कार ब) आल्हाद वा आनंद क) स्वप्नरंजन ड) जिज्ञासापूर्ती
- 10 जीवनानुभूती हे साहित्याचे प्रयोजन कोणी सांगितले आहे?
अ) वा.ल.कुलकर्णी ब) गंगाधर गाडगीळ क) विनोबा भावे ड) माधव ज्युलियन
- 11 उद्धोधन हे कलावंताचे स्वाभाविक कार्य आहे ,असे कोणी म्हटले आहे?
अ)वि.स.खांडेकर ब) केशवसूत क) ग.त्र्यं.माडखोलकर ड) माधव ज्युलियन
- 12 'न कळे केव्हा कैशी होते कवीच्या मानाप्रती स्फूर्ती'ही काव्यपंक्ती-----यांची आहे?
अ) रे.टिळक ब) गंगाधर गाडगीळ क) विनोबा भावे ड) माधव ज्युलियन
- 13 कला म्हणजे निसर्गाची अनुकृती होय असे मत कोणी मांडले आहे?
अ)प्लेटो ब) गंगाधर गाडगीळ क) विनोबा भावे ड) माधव ज्युलियन
- 14 खालीलपैकी प्रतिभेचे वैशिष्ट्य कोणते?
अ) विरलत्व ब) अभ्यास क) बहुश्रुतता ड) यापैकी नाही
- 15 एकाचवेळी अनेक गोष्टींची माहिती असणे म्हणजे काय?
अ) प्रतिभा ब) अभ्यास क) बहुश्रुतता ड) मानसिक स्वास्थ्य

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 आत्माविष्कार
- 2 उदबोधन
- 3 साहित्यिकाचा जीवनविषयक दृष्टीकोन
- 4 प्रयोजनविचार

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 भरतमुनींच्या काव्यप्रयोजनांचा विचार स्पष्ट करा.
- 2 सारे वाङ्मय जिज्ञासापूर्तीतून निर्माण होते म्हणजे काय ते सांगा.
- 3 उत्प्रेक्षा म्हणजे काय ते स्पष्ट करून साहित्यात उत्प्रेक्षा कशी वापरली जाते ते सोदाहरण सांगा.
- 4 यश किंवा कीर्ती आणि 'व्यवहारज्ञान' या साहित्यनिर्मितीच्या प्रयोजनाचे स्वरूप स्पष्ट करा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 काव्यनिर्मितीमध्ये अलंकार या घटकाचे महत्व सांगून अतिशयोक्ती व स्वभावोक्ती हे अलंकार सोदाहरण स्पष्ट करा
- 2 काव्यप्रयोजने म्हणजे काय ते स्पष्ट करून जिज्ञासापूर्ती व जीवनानुभूती ही प्रयोजने सविस्तर स्पष्ट करा.

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-V Examination: October/November-2022
Marathi (Optional) Paper-VII
MARO7: Sahityavichar

Day and Date: Wednesday, 14/12/2022

Total Marks: 60

Time: 1.00 PM To 3.00 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 आत्मनिष्ठ लेखनातून कोणते प्रयोजन सिध्द होते ?
अ. आत्माविष्कार ब. पलायनवाद क. जिज्ञासापूर्ती ड. स्वप्ररंजन
Option 1
- 2 'प्रतिभाशक्ती म्हणजे कवित्वबीजरूप विशिष्ट संस्कार' असे कोणी म्हटले आहे?
अ. आनंदवर्धन ब. मम्मट क. भामह ड. जगन्नाथ
Option 2
- 3 दोन भिन्न गोष्टींमधील रमणीय साधर्म्य कोणत्या अलंकारात दिसते?
अ) उपमा ब) अनुप्रास क) चमत्कृती ड) वक्रोक्ती
Option 1
- 4 'उपमा' अलंकारामध्ये ज्याचे वर्णन करायचे त्याला काय म्हणतात?
अ) उपमान ब) उपमेय क) दृष्टांत ड) साधर्म्य
Option 2
- 5 पद्यामधील अक्षरांची वारंवार झालेली आवृत्ती म्हणजे काय?
अ) रूपक ब) उपमा क) अनुप्रास ड) यमक
Option 3
- 6 ग. त्र्यं. माडखोलकरांनी कोणत्या प्रयोजनाविषयी अधिक विचार मांडला आहे?
अ) उदबोधन ब) पलायनवाद क) जीवनानुभूती ड) यश, कीर्ती
Option 1
- 7 प्रतिभेच्या कार्यामधील मनाच्या अवस्थेला काय म्हटले जाते ?
अ. स्फूर्ती ब) उत्प्रेक्षा क) मूळकल्पना ड) भक्ती
Option 1
- 8 सर्वात श्रेष्ठ प्रयोजन म्हणून पुढीलपैकी कोणते प्रयोजन आहे?
अ) आत्माविष्कार ब) आनंद क) स्वप्ररंजन ड) जिज्ञासापूर्ती
Option 2
- 9 रा. श्री. जोग यांच्या मते साहित्याचे सर्वश्रेष्ठ प्रयोजन कोणते?
अ) आत्माविष्कार ब) आल्हाद वा आनंद क) स्वप्ररंजन ड) जिज्ञासापूर्ती
Option 2
- 10 जीवनानुभूती हे साहित्याचे प्रयोजन कोणी सांगितले आहे?
अ) वा. ल. कुलकर्णी ब) गंगाधर गाडगीळ क) विनोबा भावे ड) माधव ज्युलियन
Option 1

- 11 उद्धोधन हे कलावंताचे स्वाभाविक कार्य आहे ,असे कोणी म्हटले आहे?
अ)वि.स.खांडेकर ब) केशवसूत क) ग.त्र्यं.माडखोलकर ड) माधव ज्युलियन

Option 3

- 12 'न कळे केव्हा कैशी होते कवीच्या मानाप्रती स्फूर्ती'ही काव्यपंक्ती-----यांची आहे?
अ) रे.टिळक ब) गंगाधर गाडगीळ क) विनोबा भावे ड) माधव ज्युलियन

Option 1

- 13 कला म्हणजे निसर्गाची अनुकृती होय असे मत कोणी मांडले आहे?
अ)प्लेटो ब) गंगाधर गाडगीळ क) विनोबा भावे ड) माधव ज्युलियन

Option 1

- 14 खालीलपैकी प्रतिभेचे वैशिष्ट्य कोणते?
अ) विरलत्त्व ब) अभ्यास क) बहुश्रुतता ड) यापैकी नाही

Option 1

- 15 एकाचवेळी अनेक गोष्टींची माहिती असणे म्हणजे काय?
अ) प्रतिभा ब) अभ्यास क) बहुश्रुतता ड) मानसिक स्वास्थ्य

Option 2

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 आत्माविष्कार

Ans:

- 2 उदबोधन

Ans:

- 3 साहित्यिकाचा जीवनविषयक दृष्टीकोन

Ans:

- 4 प्रयोजनविचार

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 भरतमुनींच्या काव्यप्रयोजनांचा विचार स्पष्ट करा.

Ans:

- 2 सारे वाङ्मय जिज्ञासापूर्तीतून निर्माण होते म्हणजे काय ते सांगा.

Ans:

- 3 उत्प्रेक्षा म्हणजे काय ते स्पष्ट करून साहित्यात उत्प्रेक्षा कशी वापरली जाते ते सोदाहरण सांगा.

Ans:

- 4 यश किंवा कीर्ती आणि 'व्यवहारज्ञान' या साहित्यनिर्मितीच्या प्रयोजनाचे स्वरूप स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 काव्यनिर्मितीमध्ये अलंकार या घटकाचे महत्व सांगून अतिशयोक्ती व स्वभावोक्ती हे अलंकार सोदाहरण स्पष्ट करा

Ans:

- 2 काव्यप्रयोजने म्हणजे काय ते स्पष्ट करून जिज्ञासापूर्ती व जीवनानुभूती ही प्रयोजने सविस्तर स्पष्ट करा.

Ans:
